

VUOTOVESIEN PÄÄSYÄ VIEMÄRIVERKOSTOON TARVETTA VÄHENTÄÄ **Rajajokikomissio julkaisi Tornionjokilaakson jätevesiselvityksen**

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on teettänyt selvityksen jätevesien käsittelystä toiminta-alueensa kunnissa, joita ovat Kiiruna, Pajala, Övertorneå, Haaparanta, Enontekiö, Muonio, Kolari, Pello, Ylitornio ja Tornio. Selvitys on nimeltään: ”Jätevedenkäsittely Tornionjoen kansainvälisellä vesistöalueella - tilannekatsaus, arviointi ja toimenpidesuositukset”

Selvityksen tarkoituksena on ollut saada tietoa jätevesien käsittelystä, jotta jätevesihuoltoa voisi kehittää ja samalla lisätä kuntien ja viranomaisten välistä yhteistyötä. Selvityksen lopussa annetut suositukset tähtäävät mm. ravinnepäästöjen ja hulevesien vähentämiseen ja viemäriverkoston kuulumattomien kiinteistöjen jätevesihuollon parantamiseen.

Ympäristölupien vaatimuksissa eroja

Selvityksessä ilmenee, että Suomen ja Ruotsin jätevesien käsittelyssä on eroja, vaikka maita ohjaa sama EU:n jätevesiä koskeva direktiivi. Selitys tälle on, että direktiiviä on Ruotsissa ja Suomessa tulkittu eri tavoilla. Esimerkiksi Suomessa lupavelvollisen puhdistamon raja on 100/asukasvastineluku kun Ruotsissa ympäristölupa vaaditaan laitokselta, jolla asukasvastineluku on 2000.

Myös maiden jätevedenpuhdistamojen ympäristölupien vaatimukset eroavat. Puhdistamoilla voi olla pelkkä pitoisuusvaatimus (tavallinen Ruotsissa) kun taas kaikilla suomalaisilla puhdistamoilla rajajoen alueella on sekä pitoisuusvaatimus että fosforin ja/tai BOD:n poistovaatimus (niin sanottu reduktio).

Vuotovesi lisää käyttökustannuksia

Kyselyssä ilmeni, että toimenpiteet viemäriverkoston vuotavan ylimääräisen veden (vuotoveden) vähentämiseksi ovat tarpeen useissa alueen kunnissa. Suuri vuotovesien määrä heikentää puhdistusprosessia ja nostaa käyttökustannuksia. Ilmastonmuutos lisää sateita, mikä lisää haasteita jätevedenpuhdistukselle.

Talousveden tyypillisenä kulutuksena pidetään noin 140-160 litraa/henkilö/vuorokausi. Puhdistamoihin päätyvän tuloveden määrän mukaan kaikki kunnat ylittävät tämän lukeman. Puhdistamoon tulevan ylimääräisen veden, vuotoveden, normaali kokonaisvirtaama on 200-500 litraa/henkilö/vuorokausi. Esimerkiksi Kiirunassa jätevesivirtaama on 770 litraa/henkilö vuorokaudessa.

Puhdistamoiden kunnostusbudjeteissa on suuria eroja kuntien välillä (vuosittain kunnostukseen käytetty 50 kruunua-1000 kruunua asukasta kohti). Erot johtuvat siitä, onko puhdistamolle tehty isoja korjausinvestointeja vai pelkästään huolto- ja ylläpitotoimia. Myös viemäriverkoston kunnostamiseen kunnilla on ollut erisuuruisia budjetteja.

Viemäriverkoston kuulumattomat kiinteistöt

Viemäriverkoston kuulumattomille kiinteistöille on asetettu molemmissa maissa samankaltaisia fosforin ja orgaanisen aineen puhdistusvaatimuksia. Ruotsissa kunnat

pystyvät helposti arvioimaan näiden kiinteistöjen määrään, koska niillä on vastuu jätevesi- ja saostuskaivojen tyhjennyksestä. Suomessa viemäriverkoston ulkopuolisten kiinteistöjen omistajat vastaavat kaivojensa tyhjennyksestä itse. Tämän vuoksi yksittäisten saostuskaivojen määrää Suomen puolella ei näe suoraan.

Selvityksen laatiminen

Jätevesiselvitykseen kerättiin tietoa haastattelemalla jätevedenpuhdistamoiden hallintoa ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisia. Hanke alkoi vuonna 2017 yhteisellä tilaisuudella Kolarin Lappeassa. Tarkoituksena oli selvittää ja arvioida rajajokialueen jätevesihuoltoa sekä tehdä toimenpide-ehdotuksia jätevesien käsittelyn kehittämiseksi.

Raportissa on kooste jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupaehdoista ja niiden toteutumisesta viime vuosien aikana, kuntien jätevesihuollon henkilöstöresursseista, puhdistamoiden ja verkostojen toiminnasta ja kunnossapidosta, seurannasta sekä yleisen viemäriverkoston ulkopuolisista kiinteistöistä alueen kunnissa.

Kerättyjen tietojen avulla voi vertailla eri kuntien jätevesihuoltoa ja toimintaa yleisellä tasolla.

Rajajokikomissio toivoo tämän raportin herättävän rajakunnissa kiinnostusta jätevedenkäsittelyn merkityksestä vesistöjen laadulle, yhteiselle ympäristölle sekä vesivarojen kestäväälle käytölle.

Raportti on luettavissa rajajokikomission nettisivuilla suomen ja ruotsin kielellä. www.fsgk.se/Ajankohtaista

Lisäksi raporttia on painettu pieni määrä. Komissio toimittaa raporteja alueen kuntiin.

YHTEYSTIEDOT:

Rajajokikomissio www.fsgk.se
Kanslia puh: +46 922 61680 tai +46 72 211 34 91
sähköposti: [info\(at\)fsgk.se](mailto:info(at)fsgk.se)
Twitter @Tornionjoki